

Avdeling for utdanning

Plan for organisering og finansiering av masterprogrammet i økonomi og administrasjon (siviløkonom)

Innledning

Master i økonomi og administrasjon ble startet i 2004 da det første kullet med 20 studenter ble tatt opp ved UiT. I 2007 ble sidetittelen Siviløkonom tildelt med tilbakevirkende kraft studenter som fullførte og bestod mastergraden i økonomi og administrasjon ved UiT. I 2012 inngikk Handelshøgskolen et samarbeid med Høgskolen i Harstad (HiH) om å tilby masterstudiet i Harstad. UiT var den gradsgivende institusjon og ansvarlig for det faglige innholdet, mens HiH tok seg av undervisningen og det praktiske arbeidet. HiH tok alle kostnader knyttet til denne satsingen, hovedsakelig gjennom eksterne midler og høgskolens egne strategiske midler. Som kompensasjon fikk HiH studiepoengmidlene fra UiT.

Etter fusjonen med Høgskolen i Finnmark ble master i økonomi og administrasjon fra høsten 2014 også tilbudt i Alta. Universitetsstyret vedtok i sak S 1/14 (ePhorte 2013/1777-11) at utbygging av masterutdanning i økonomi og administrasjon (siviløkonom) i Finnmark skulle finansieres over tildelte SAK-midler. Deretter ble det tatt sikte på å gi studiet permanent finansiering fra 2015 ved at ressurser som var tilført studietilbudet i Harstad overføres til Alta. I og med at det ikke var tilført ressurser fra UiT til Harstad var dette ikke mulig, og siden Harstad nå i tillegg er fusjonert inn i UiT, må tilbudet i Harstad og Alta finansieres på annet vis hvis det skal opprettholdes.

Søkertall, opptak og opptaksrammer

Master i økonomi og administrasjon er et av UiTs mest populære masterprogram, og har hatt over 350 søkere gjennom flere år. Av disse er det rundt 250 førsteprioritetssøkere til hhv. 90 studieplasser fordelt på 40 i Tromsø, 30 i Harstad og 20 i Alta. Av disse studieplassene er kun 30 fullfinansiert.

Master, antall søkere per 15. april (FS 141.001)

Program		2013	2014	2015	2016
Økonomi og administrasjon/sivøk Tromsø	1866003	222	201	237	245
Økonomi og administrasjon/sivøk Harstad	1866011	98	96	73	64
Økonomi og administrasjon/sivøk Alta	1866530		54	54	47
Sum		320	351	364	356

Master, antall førsteprioritetssøkere (FS 141.001)

Program		2013	2014	2015	2016
Økonomi og administrasjon/sivøk Tromsø	1866003	191	126	199	210
Økonomi og administrasjon/sivøk Harstad	1866011	49	37	31	26
Økonomi og administrasjon/sivøk Alta	1866530		36	54	23
Sum		240	199	284	259

Det har vist seg vanskelig å fylle opp studieplassene i Harstad og Alta. Noe kan skyldes at det tar tid å innarbeide at det tilbys masterutdanning på lærestedet, men de kullene som nå tar sin bachelorgrad vil være klar over muligheten. Tilbakemeldingen fra studentene er at en masterutdanning ved sitt lærested er noe de ønsker og setter pris på, noe også tilbakemeldingene fra næringslivet viser. Rekruttering til bachelorprogram er i økende grad avhengig av at studenter har mulighet til å søke om et mastertillegg etter tre år.

Studenttilfanget for de neste kullene baserer seg på nåværende bachelorstudenter i hhv Tromsø, Harstad, Narvik og Alta. I tillegg er erfaringen at det også kommer søkere fra andre steder i landet.

Bachelor, antall aktive studenter per 27. sept 2016

Studieprogram	Søkerkode	Startår		
		2014	2015	2016
Økonomi og administrasjon/Tromsø	186369	81	96	137
Økonomi og administrasjon/Alta	186468	14	43	46
Økonomi og administrasjon/Harstad	186035	21	31	33
Regnskap og revisjon/Harstad	186318	11	15	30
Økonomi og administrasjon/Narvik	186410	19	20	27
Sum		146	205	273

Jobbmarked

I et samfunn som stadig utvikler seg i retning av mer tjenesteytende økonomi og en stadig økende offentlig sektor, er det ifølge NHO indikatorer på økt etterspørsel etter høyt utdannede økonomer i tiden framover (Magma.no). Økonomer har, ifølge Victor Norman (Professor i samfunnsøkonomi ved Norges Handelshøyskole, og tidligere arbeids- og administrasjonsminister), det kritiske blikket som det er bruk for på mange områder, og sammen med økonomens evne til analytisk å vurdere økonomiske konsekvenser av ulike handlinger, er det et helt klart behov for personer med høy faglig kompetanse (Magma.no). Nord-Norge har, ifølge Konjunkturbarometer for Nord-Norge, de siste årene hatt en klart høyere vekst enn resten av landet, noe som har ført til bedre kapitaltilgang for næringslivet ved at nasjonale og internasjonale investorer har sett potensialet i landsdelen. I Alta har en sett at det tidligere har vært tilstrekkelig med en bachelorgrad for å få seg jobb, mens det nå kan virke som det er på vei å snu i retning av at flere arbeidsgivere krever eller ønsker kandidater med mastergrad. I Harstad har en fått signaler fra næringslivet om at man klart prioriterer jobbsøkere med masterutdanning. Under utredningen om det skulle etableres en handelshøgskole ved UiT ble en av konklusjonene i rapporten fra Norut (Norut Rapport 9/2008) at *tilgang på høyt utdannede personer innen økonomisk-administrative fag er en forutsetning for å utvikle framtidens næringsliv og offentlig forvaltning i landsdelen*. Norge har, ifølge Econa, en prosentandel på 13 av de mellom 25 og 34 som har tatt en masterutdanning. Det er lavere enn snittet både i OECD og EU, og viser at det helt klart er behov for flere med masterutdanning i Norge. Videre sies det at økonomer er som poteten og kan brukes i de fleste jobber

som ikke er profesjonsbeskyttet. Det skyldes at økonomiutdanning på masternivå gir gode basiskunnskaper og evne til å tilegne seg kunnskap på meget høyt nivå. Dette er viktig i framtidens arbeidsliv.

Framtidig plan for master i økonomi og administrasjon/siviløkonom

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE) ser for seg tre alternativer for den videre utviklingen av dette studietilbudet på steder utenfor Tromsø.

Alternativ I Beholde dagens tilbud om master i økonomi og administrasjon som egne fullverdige program både i Harstad og Alta

Dagens tilbud med master i økonomi og administrasjon både i Harstad og Alta er ikke mulig å opprettholde uten en basisfinansiering i bunnen. I Harstad har studiet vært driftet delvis gjennom bruk av eksterne strategiske midler. Disse midlene er nå brukt opp. I mangel av permanent finansiering har man valgt kortsiktige løsninger, og undervisningsbehovet har vært løst ved II-er stillinger, samt ved å betale fagfolk overtid i forbindelse med den ekstra belastningen. Fagkompetansen i Harstad er på et høyt nivå, men man mangler kapasiteten for å kunne drifte et eget program.

I Alta er fagmiljøet for lite for å kunne drifte tilbud både på bachelor- og masternivå. Altamiljøet har også ansvar for en betydelig produksjon av studiepoeng på Handelshøgskolens to årstudier. Fullverdige program i Harstad og Alta vil kreve en betydelig økning i finansieringen for å kunne tiltrekke seg den ønskede kompetansen. Dagens utdanningstilbud er kommet i stand som følge av utstrakt bruk av eksterne forelesere i II-er stillinger, og delvis med støtte fra Tromsømiljøet i en oppbyggingsfase. Vi har gjennom flere utlysninger forsøkt å få på plass den ønskede kompetansen i Alta, men ser at det er få kvalifiserte søkere til stillingene. Demografien i fagstaben gjør at det framover vil også bli behov for å erstatte flere med førstestillingskompetanse i Alta.

Alternativ II Nedlegging av master i økonomi og administrasjon i Harstad og Alta.

Uten permanent finansiering av master i økonomi og administrasjon i Harstad og Alta, må studiet i sin nåværende form legges ned. Dette har fakultetsstyret ved BFE vedtatt. Det vil si at det ikke tas opp flere kull med studenter, men de som allerede er tatt opp vil få fullføre sin utdanning. En eventuell nedlegging vil frigjøre ressurser til bachelorutdanningen begge steder, samt øke fokuset på erfaringsbasert ledelse i Harstad. En negativ konsekvens av dette kan være at færre studenter søker opptak på bachelorstudier i disse byene. I tillegg kan ikke rammen for opptak i Tromsø økes uten ekstra midler, slik at Handelshøgskolen ved Nord universitet vil kunne bli den dominerende aktøren i regionen.

Alternativ III Pilotprosjekt – Stedsuavhengig master

I alle fusjonene frem til nå kan det sies at Handelshøgskolen har gått i bresjen og prøvd å hente ut synergier som kan være vanskelig å få øye på. Vi har også lagt vekt på vårt samfunnsoppdrag, definert av sterke interessenter. Master i økonomi og administrasjon i Alta var for eksempel sterkt ønsket av Finnmark fylkeskommune. Gjennom vår positive holdning til fusjon 1, 2 og 3 har vi gjort oss mange erfaringer, og leter stadig etter nye måter å samhandle med våre partnere. Høsten 2016 prøver vi en samkjøring av undervisningen i Harstad og Alta for kurset BED 3044H og Bed 3044F - Økonomi- og virksomhetsstyring. Forelesninger avholdes ved campus Harstad og overføres via Skype for Business til studenter ved campus Alta. Man kan sikre overføring av kunnskap ved at studenter i Alta følger med på forelesninger fra Harstad (evt. Tromsø), enten direkte eller i opptak. Det å ta en mastergrad krever en god del refleksjon og kritisk tenking, og gjør det vanskelig å fleksibilisere kurs fullt ut slik som på bachelornivå, noe som heller ikke er ønskelig. Læringsmålene innenfor ferdigheter og generell kompetanse kan sikres på en av to måter. Enten kan

en stedlig lærer i Alta få ansvaret for denne oppfølgingen, forutsatt at tilstrekkelig kapasitet og kompetanse er tilgjengelig. (Denne modellen er benyttet i BED 3044). Ellers kan faglærere fra Harstad/Tromsø undervise disse læringsmålene gjennom fysisk tilstedeværelse i Alta (ett møte per kurs for eksempel), samt seminar, kollokvier og klassens time via nett. Dersom kapasitet og kompetanse tillater det kan emneansvarlig befinne seg i Alta, og streame til Harstad. I dag er mye av undervisningen på masterprogrammet i Alta kjøpt inn via II-stillinger, og vi mener at en minst like bra modell vil være å skape rom for at egne ansatte kan undervise på Handelshøgskolens kurs utenfor sitt vanlige arbeidssted. Modellen som vi vil prøve ut er avhengig av kompetansen innad i fagstaben ved UiT, noe som gjør oss mindre avhengig av II-ere utenfra. Det er en stor fordel at fagstaben ved UiT underviser på masteren ettersom man får et eget og sterkt forhold til vår virksomhet. Graden av engasjement blant II-ere varierer. En II-er stilling med reiser utgjør ca 200 000 kr per år, og dette er midler som kan anvendes på en alternativ måte skissert ovenfor.

Pilotprosjektet bygger videre på og forsøker å generalisere disse erfaringene. Målet er å redusere geografiske barrierer mellom fagstaben og studenter. Innenfor tradisjonell bedriftsøkonomi er det vanskelig å rekruttere fagfolk med førstestillingskompetanse på grunn av sterk konkurranse fra privat sektor. Dersom man ser på tvers av tre steder (Alta, Tromsø, Harstad) er den samlede kompetansen god. Det er dette som pilotprosjektet ønsker å utnytte for å sikre tilstrekkelig kvalitet på mastertilbudet, og å besvare det samfunnsoppdraget vi har i regionen. Vi ser ikke for oss store endringer av tilbudet i Tromsø, men utelukker ikke at også fagstaben der kan støtte kurs på de øvrige stedene. Utviklingen av driftssikker teknologi som har funnet sted i nyere tid er en forutsetning for modellen som vi ønsker å teste ut, nemlig at studenter på Master i økonomi og administrasjon i Harstad og Alta sees på som ett kull. Det vil si at kullet er tatt opp uavhengig av geografi. Denne modellen er helt i tråd med intensjonene bak flere fusjoner ettersom den utforsker og utnytter synergieffekter mellom fagmiljø flere steder på flere steder. Dette er en måte å oppnå en faglig styrking på, noe som rektor Anne Husebekk påpekte i Khrono 5.10.15: «Alle parter skal komme faglig styrket ut av fusjonen».

Planen er opptak av tjue studenter per kull for to kull i pilotperioden, og at fagmiljøet i Harstad som regel vil ha ansvaret for kurs som inngår i masterprogrammet.

I løpet av pilotperioden tar man sikte på å utvikle et studieprogram i Harstad/Alta som utnytter lokal kompetanse på en god måte, svarer til regionens utfordringer, og som er tilstrekkelig differensiert fra tilbudet i Tromsø. På dette stadiet er det for tidlig å konkludere med retning, men miljøet i Harstad har meget høy kompetanse innenfor ledelse og styring, og har tidligere søkt NOKUT om godkjenning av en vitenskapelig master i en variant av Industriell økonomi. Her vil det også kunne være naturlige koblinger til miljøene i Narvik. Dette er mulige retninger som kan undersøkes nærmere i pilotperioden.

Konklusjon

BFE anbefaler alternativ III som et pilotprosjekt over tre år (to kull), med første opptak i 2017. I dette prosjektet vil vi utforske nye metoder å koble sammen studenter og ansatte uavhengig av geografi. Dette er et viktig arbeid på masternivå, ettersom masterstudier krever en grad av kritisk refleksjon som er vanskelig å oppnå på rene nettstudier. Det er helt klart at fusjoner har ført til flere kostnader som er lett å få øye på. Det å kjøre siviløkonomutdanningen som et ordinært studieløp i tre byer vil være kostbart, selv om man kan identifisere behov for det. Pilotprosjektet tar sikte på å gi et fullverdig tilbud utenfor Tromsø samtidig som man begrenser kostnadsbildet. Det søkes om midler til å dekke to stillinger som kan ivareta de faglige og administrative oppgaver, samt reiseutgifter mellom campusene. Da noe kan dekkes gjennom studiepoengmidler anslår vi en bevilgning på 1,5 mill. i året som tilstrekkelig. Dette er vesentlig lavere enn ordinær studieplassbevilgning.

Pilotprosjektet må evalueres før fastsettelse av studieprogramporteføljen for 2019. Dersom de faglige erfaringene er positive og ved tilfredsstillende søkning, foreslår vi at tilbudet gis permanent finansiering.

Vennlig hilsen

Edel Elvevoll
dekan
—
edel.elvevoll@uit.no
77 6x xx xx

Frank Lindrupsen
rådgiver
—
frank.lindrupsen@uit.no
77 64 60 15